

การกระทำผิดซ้ำ: นิยามและสถิติข้อมูล ของกระทรวงยุติธรรม Recidivism: Definition and Data Measurement of Ministry of Justice of Thailand

สุภัทรา ปกาลิทธิ์ วโรตม์สิขขิตติธ*
Supattra Pakasith Warotamasikkhadit

จุฑารัตน์ พรพุทธรศรี**
Jutharat Pornputtasri

■ บทคัดย่อ

นิยามการกระทำผิดซ้ำ มีความแตกต่างกันไปในหลายมิติตามวัตถุประสงค์ในการนำมาใช้ประโยชน์ของหน่วยงานหรือตามนโยบายที่รัฐกำหนด โดยจากการทบทวนการนิยามการกระทำผิดซ้ำ (recidivism) ในต่างประเทศพบว่า การกระทำผิดซ้ำ หมายถึง การที่บุคคลกลับมากระทำผิดอีกครั้งหนึ่งภายหลังจากที่เคยกระทำผิดและได้รับการลงโทษมาก่อนแล้ว ซึ่งการนับการกระทำผิดซ้ำตามนิยามดังกล่าวจะสามารถพิจารณาจากพฤติกรรมการกระทำผิด (criminal acts) ของบุคคลภายหลังที่ได้รับโทษแล้ว ต่อมา มีการถูกจับกุมซ้ำ (re-arrest) ถูกพิพากษาว่ามีความผิดซ้ำ (reconviction) หรือถูกลงโทษจำคุกซ้ำ (reimprisonment/recommitment) ตามช่วงระยะเวลาที่กำหนด อย่างไรก็ตาม นิยามการกระทำผิดซ้ำของประเทศไทยมีการกำหนดและนับจำนวนการกระทำผิดซ้ำแตกต่างกันตามบทบาทและภารกิจของหน่วยงาน ประกอบด้วย (1) กรมราชทัณฑ์ การกระทำผิดซ้ำ หมายถึง นักโทษเด็ดขาดที่ถูกปล่อยตัวออกจากเรือนจำไปแล้วทั้งกรณีพ้นโทษแบบมีเงื่อนไขและไม่มีเงื่อนไขในช่วง

* นักวิชาการยุติธรรมชำนาญการพิเศษ กองนโยบายและประสานแผนกระบวนการยุติธรรม สำนักงานกิจการยุติธรรม
Justice Officer, Senior Professional Level, Division of Justice Policy and Planning Coordination, Office of justice affairs.

** นักวิชาการยุติธรรม กองนโยบายและประสานแผนกระบวนการยุติธรรม สำนักงานกิจการยุติธรรม
Justice Officer, Division of Justice Policy and Planning Coordination, Office of justice affairs.

Received: April 27, 2020 Revised: July 13, 2020 Accepted: July 14, 2020

ปีงบประมาณหนึ่ง ๆ แล้วหวนกลับมากระทำผิดซ้ำ โดยถูกส่งตัวเข้าสู่เรือนจำอีกครั้ง ทั้งในกรณีเป็นผู้ต้องขังระหว่างพิจารณาคดีและนักโทษเด็ดขาด ภายในระยะเวลาช่วงหนึ่งที่กำหนดไว้หลังการปล่อยตัวดังกล่าว (2) กรมคุมประพฤติ การกระทำผิดซ้ำ หมายถึง ผู้พ้นคุมประพฤติ ด้วยดี แล้วกลับมากระทำผิดและกลับเข้าสู่ระบบของกรมราชทัณฑ์ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน หรือกรมคุมประพฤติอีกครั้งหนึ่ง และ (3) กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน การกระทำผิดซ้ำ หมายถึง เด็กและเยาวชนที่ถูกปล่อยตัวจากศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน และถูกจับกุมภายในรอบระยะเวลา 1 ปี 2 ปี และ 3 ปี ทั้งนี้สถิติการกระทำผิดซ้ำของแต่ละหน่วยงานได้มีการอธิบายไว้ในรายละเอียดของบทความด้วยแล้ว

คำสำคัญ: การกระทำผิดซ้ำ

■ Abstract

The definition of “recidivism” is varied base on the objective of policy makers and government sectors. According to several theories, practices and review literatures about the meaning of “recidivism” or “re-offending”, it can be said that recidivism means a person who commits a crime and get punishment when released back to the society he or she recommit a crime. The measurement of recidivism or re-offender number can be counted by criminal acts of released offenders as; re-arrest;

reconviction or reimprisonment together with time period of re-offending. However, the definition of recidivism in Thailand is defined and measured in various terms depend on the determination of departments involved in correction and rehabilitation process. There are three main departments which are responsible for both adult and juvenile offender in Thailand as follows (1) Department of Correction, defines recidivism as a released prisoner who commits a crime and sentenced to prison again including detained person (2) Department of probation, defines recidivism as a released probationer with no conditions who commits a crime and sentenced to punishment again whether in department of correction, department of probation or department of juvenile observation and protection; (3) Department of juvenile observation and protection defines recidivism as a juvenile who is released from juvenile training centers and being arrested again within 1-3 years.

Keywords: Recidivism, Re-offending

■ บทนำ

ข้อมูลการกระทำผิดซ้ำนั้นถือว่ามีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการประเมินผลการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในเรือนจำหรือมาตรการของรัฐในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด ไม่ว่าจะเป็นผู้กระทำผิดที่เป็นเด็กและเยาวชนหรือผู้กระทำผิด

ที่เป็นผู้ใหญ่ ทั้งนี้ เพื่อที่จะนำข้อมูลปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องของบุคคลที่กลับมากระทำผิดซ้ำ มาเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนา กระบวนการป้องกันและแก้ไขผู้กระทำผิดได้อย่างเหมาะสม ทั้งในเรื่องการป้องกันการกระทำผิด การวางแผนการบำบัดฟื้นฟู รวมถึง การเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยเพื่อเป้าหมายสำคัญในการปล่อยตัวผู้กระทำผิดกลับสู่สังคมสามารถใช้ชีวิตได้อย่างปกติและไม่หวนกลับไปกระทำผิดอีก ซึ่งในปัจจุบันหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการเก็บข้อมูลการกระทำผิดซ้ำของบุคคล ภายใต้ภารกิจของกระทรวงยุติธรรมประกอบด้วย กรมราชทัณฑ์ กรมคุมประพฤติ และกรมพินิจ และคุ้มครองเด็กและเยาวชน โดยรวมเรียกหน่วยงานดังกล่าวเป็นหน่วยงานในด้านการพัฒนาพฤตินิสัย ซึ่งแต่ละหน่วยงานมีการจัดเก็บข้อมูลสถิติการกระทำผิดซ้ำภายใต้ภารกิจและความรับผิดชอบของหน่วยงานที่น่าสนใจ ทั้งการนิยามการกระทำผิดซ้ำ วิธีการจัดเก็บข้อมูล การรายงานผลข้อมูลการกระทำผิดซ้ำที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น ผู้เขียนในขณะที่เคยได้ร่วมงานฝ่ายเลขานุการคณะทำงานพัฒนาข้อมูลการกระทำผิดซ้ำของกระทรวงยุติธรรม ที่มีหน่วยงานด้านการพัฒนาพฤตินิสัยและผู้เชี่ยวชาญร่วมกันพัฒนาแนวทางการป้องกันการกระทำผิดซ้ำ จึงได้ ศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำของหน่วยงานด้านการพัฒนาพฤตินิสัย กระทรวงยุติธรรม รวมถึงการนิยามการกระทำผิดซ้ำของต่างประเทศไว้ในบทความฉบับนี้ โดยคาดหวังว่าบทความนี้จะ เป็นประโยชน์ทางวิชาการในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการพัฒนาข้อมูลการกระทำผิดซ้ำของประเทศไทย และจะช่วยให้อำนาจหรือหน่วยงาน

ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงผู้ที่สนใจศึกษาในด้านอาชญาวิทยาและกระบวนการยุติธรรมสามารถนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้ในการประเมินสถานการณ์การกระทำผิดได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งรายละเอียดในเนื้อหาจะอธิบายข้อมูลทั้งในเรื่องนิยาม การนับข้อมูล รวมถึงการรายงานสถิติการกระทำผิดซ้ำในกลุ่มผู้กระทำผิดที่พ้นโทษจากหน่วยงานด้านการพัฒนาพฤตินิสัยและกลับมากระทำผิดอีกครั้งหนึ่ง ทั้งผู้กระทำผิดที่เป็นผู้ใหญ่ ผู้กระทำผิดที่เป็นเด็กและเยาวชน

1. แนวคิดเกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำ

1.1 นิยามการกระทำผิดซ้ำในต่างประเทศ

การกระทำผิดซ้ำ (recidivism) หมายถึง การที่บุคคลกลับมากระทำผิดอีกครั้งหนึ่ง ภายหลังจากที่เคยกระทำผิดและได้รับการลงโทษมาก่อนแล้ว ซึ่งการนิยามการกระทำผิดซ้ำในต่างประเทศจะต้องพิจารณาควบคู่ไปกับการวัดหรือนับข้อมูลการกระทำผิดซ้ำ (recidivism measures) ซึ่งสามารถนับหรือวัดได้หลากหลายมิติแตกต่างกันไปตามวัตถุประสงค์ในการนำมาใช้ประโยชน์ของหน่วยงานหรือตามที่รัฐกำหนด ทั้งนี้ เพื่อนำไปใช้แสดงผลสำเร็จจากการดำเนินงานและเป็นข้อมูลให้กับผู้มีอำนาจตัดสินใจเชิงนโยบายเพื่อการพัฒนาในประเด็นต่าง ๆ เช่น การจำแนกประเภทนักโทษ (prisoner classification) การบำบัดฟื้นฟูและฝึกอบรม (programming) รวมถึงการควบคุมสอดส่องผู้กระทำผิดในชุมชน เป็นต้น อาจกล่าวได้ว่า ส่วนใหญ่ที่พบในการนับหรือการวัดการกระทำผิดซ้ำของแต่ละประเทศจะพิจารณาจากพฤติกรรมการกระทำผิด (criminal acts) ของบุคคล ภายหลังจากที่ได้รับโทษแล้ว ต่อมา มีการถูกจับกุมซ้ำ

(re-arrest) ถูกพิพากษาว่ามีความผิดซ้ำ (reconviction) หรือถูกลงโทษจำคุกซ้ำ (reimprisonment/recommitment) ตามช่วงระยะเวลาที่กำหนดซึ่งประเด็นต่าง ๆ เหล่านี้ขึ้นอยู่กับหน่วยงานหรือผู้มีอำนาจตัดสินใจที่จะหยิบยกและนำเสนอเพื่อนำมาพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องโดยรายละเอียดการวัดการกระทำผิดซ้ำในแต่ละแนวคิดสามารถสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้ (Butorac, Gracin, & Stanic, 2017)

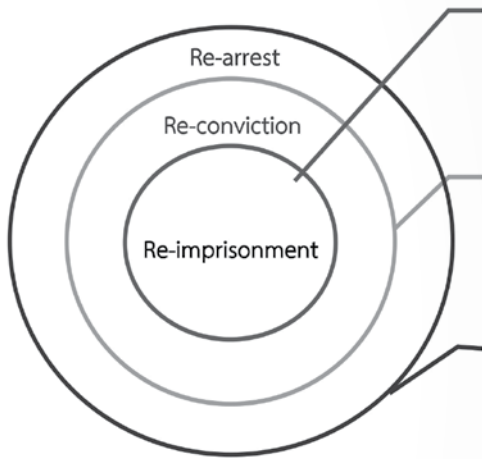
1.1.1 การถูกจับซ้ำ (re-arrest) หมายถึง การที่ผู้กระทำผิดที่ได้รับการลงโทษภายหลังถูกปล่อยตัวกลับสู่สังคมแล้วถูกจับกุมใหม่อีกครั้งซึ่งรวมถึงกรณีผู้กระทำผิดที่ได้รับโทษทุกประเภทแล้วกลับมาถูกจับอีกครั้ง เช่น รับโทษคุมประพฤติหรือได้รับโทษจำคุกและถูกปล่อยตัวไป เมื่อครบตามกำหนดแล้วแต่กลับมาถูกจับกุมอีกครั้ง โดยการถูกจับซ้ำนี้ยังนับรวมถึงการจับผู้ที่ทำผิดเงื่อนไขการคุมประพฤติ (alleged violations of supervised release) และผู้ทำผิดเงื่อนไขพักการลงโทษ อย่างไรก็ตามข้อมูลจากการถูกจับกุมซ้ำอาจไม่สามารถวัดตัวเลขการกระทำผิดซ้ำที่แท้จริงได้นักเนื่องจากบุคคลที่ถูกจับกุมอาจยังไม่ใช่ผู้ที่ถูกศาลตัดสินว่ามีความผิดและลงโทษซึ่งจะส่งผลให้ตัวเลขการกระทำผิดซ้ำมีอัตราที่ค่อนข้างสูง

1.1.2 การถูกพิพากษาคัดสินว่ามีความผิดซ้ำ (reconviction) หมายถึง การที่ผู้กระทำผิดที่ได้รับการลงโทษภายหลังถูกปล่อยตัวกลับสู่สังคมแล้วถูกจับกุมและถูกศาลพิพากษาคัดสินอีกครั้งหนึ่งว่ามีความผิดและลงโทษ ซึ่งกรณีนี้จะมีการวัดที่เป็นทางการขึ้นเนื่องจากศาลได้มีการตัดสินแล้วว่าบุคคลมี

การกระทำผิดจริง อย่างไรก็ตาม การนับการกระทำผิดซ้ำโดยพิจารณาจากสถิติการถูกศาลพิพากษาว่ามีความผิดก็มีข้อจำกัดอยู่ด้วยเนื่องจากกระบวนการพิจารณาเพื่อตัดสินความผิดมีการใช้ระยะเวลาที่ค่อนข้างนานเพื่อการพิสูจน์ข้อเท็จจริงตามหลักนิติธรรม กล่าวคือระยะเวลาที่รอการพิจารณาคดีนั้นก็ไม่อาจสรุปได้ว่าผู้ต้องหาที่ถูกจับกระทำผิดหรือไม่จะนั้น การวัดผลข้อมูลในลักษณะ reconviction จึงอาจจะไม่สะท้อนข้อมูลการกระทำผิดซ้ำในช่วงเวลาปัจจุบันได้อย่างเหมาะสม

1.1.3 การถูกลงโทษจำคุกซ้ำ (reimprisonment/recommitment) หมายถึง การที่ผู้กระทำผิดที่ได้รับการลงโทษภายหลังถูกปล่อยตัวกลับสู่สังคมแล้ว ถูกจับกุม ถูกศาลพิพากษาคัดสินและลงโทษให้อยู่ในเรือนจำอีกครั้ง ซึ่งการนับการกระทำผิดซ้ำกรณีนี้จะพิจารณาข้อมูลจากจำนวนนักโทษที่ถูกคุมขังว่าเคยถูกศาลตัดสินว่ามีความผิดมาก่อนหรือไม่ กล่าวได้ว่าการเก็บข้อมูลในลักษณะนี้จะช่วยให้สามารถประเมินผลประสิทธิภาพของกระบวนการลงโทษผู้กระทำผิดได้ค่อนข้างชัดเจนเนื่องจากจะมีข้อมูลทั้งการจับกุม การถูกศาลพิพากษาคัดสิน และระยะเวลาในการได้รับโทษไว้ด้วยแล้ว อย่างไรก็ตาม การวัดข้อมูลเฉพาะในส่วนการถูกจำคุกซ้ำจะแสดงข้อมูลการกระทำผิดซ้ำเฉพาะบุคคลที่ถูกลงโทษให้จำคุกหรือถูกควบคุมตัวไว้เท่านั้นซึ่งยังไม่รวมถึงบุคคลที่ถูกศาลพิพากษาว่ามีความผิดและได้รับการลงโทษทางเลือกอื่น ๆ นอกเหนือจากการจำคุกในเรือนจำอันจะทำให้การแสดงอัตราการกระทำผิดซ้ำบอกได้เฉพาะผู้ที่กระทำผิดซ้ำที่ได้รับโทษจำคุกเท่านั้น โดยสามารถอธิบายสรุปนิยามและการนับการกระทำผิดซ้ำได้ตามรูปภาพที่ 1 ดังนี้

รูปภาพที่ 1 สรุปนิยามและการนับการกระทำผิดซ้ำ

การถูกลงโทษจำคุกซ้ำ หมายถึง การที่ผู้กระทำผิดที่ได้รับการลงโทษภายหลังถูกปล่อยตัวกลับสู่สังคมแล้ว ถูกจับกุม ถูกศาลพิพากษาตัดสินและลงโทษให้อยู่ในเรือนจำอีกครั้ง

การถูกพิพากษาคัดสินว่ามีความผิดซ้ำ หมายถึง การที่ผู้กระทำผิดที่ได้รับการลงโทษภายหลังถูกปล่อยตัวกลับสู่สังคมแล้ว ถูกจับกุมและถูกศาลพิพากษาคัดสินอีกครั้งหนึ่งว่ามีความผิดและลงโทษ

การถูกจับซ้ำ หมายถึง การที่ผู้กระทำผิดที่ได้รับการลงโทษภายหลังถูกปล่อยตัวกลับสู่สังคมแล้ว ถูกจับกุมใหม่อีกครั้ง ซึ่งรวมกรณีที่จับกุมผู้กระทำผิดที่ทำความผิดเงื่อนไขคุมประพฤติ และผู้ที่ผิดเงื่อนไขพักการลงโทษ

1.2 นิยามการกระทำผิดซ้ำของหน่วยงานการพัฒนาพฤตินิสัย กระทรวงยุติธรรม

ปัจจุบันหน่วยงานด้านการพัฒนาพฤตินิสัย กระทรวงยุติธรรม ประกอบด้วย กรมราชทัณฑ์ กรมคุมประพฤติ และกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน มีการเก็บสถิติและรายงานข้อมูลการกระทำผิดซ้ำภายใต้ภารกิจหน่วยงานอยู่แล้ว โดยกำหนดนิยามและมีวิธีการนับข้อมูลการกระทำผิดซ้ำแตกต่างกันไปตามภารกิจของแต่ละหน่วยงาน โดยรายละเอียดการเก็บข้อมูลและนิยามการกระทำผิดซ้ำมีรายละเอียด ดังนี้

1.2.1 กรมราชทัณฑ์ นิยามการกระทำผิดซ้ำ หมายถึง นักโทษเด็ดขาดที่ถูกปล่อยตัวออกจากเรือนจำไปแล้ว ทั้งกรณีพ้นโทษแบบมีเงื่อนไขและไม่มีเงื่อนไขในช่วงปีงบประมาณหนึ่ง ๆ แล้ววนกลับมากระทำผิดซ้ำโดยถูกส่งตัวเข้าสู่เรือนจำอีกครั้ง ทั้งในกรณีผู้ต้องขัง

ระหว่างพิจารณาคดี และนักโทษเด็ดขาด ภายในระยะเวลาช่วงหนึ่งที่กำหนดไว้หลังการปล่อยตัวดังกล่าว โดยเมื่อพิจารณาจากนิยามการกระทำผิดซ้ำที่กำหนดไว้ในต่างประเทศจะเห็นได้ว่า กรมราชทัณฑ์กำหนดนิยามตามแนวคิด re-imprisonment และรวมถึง re-arrest

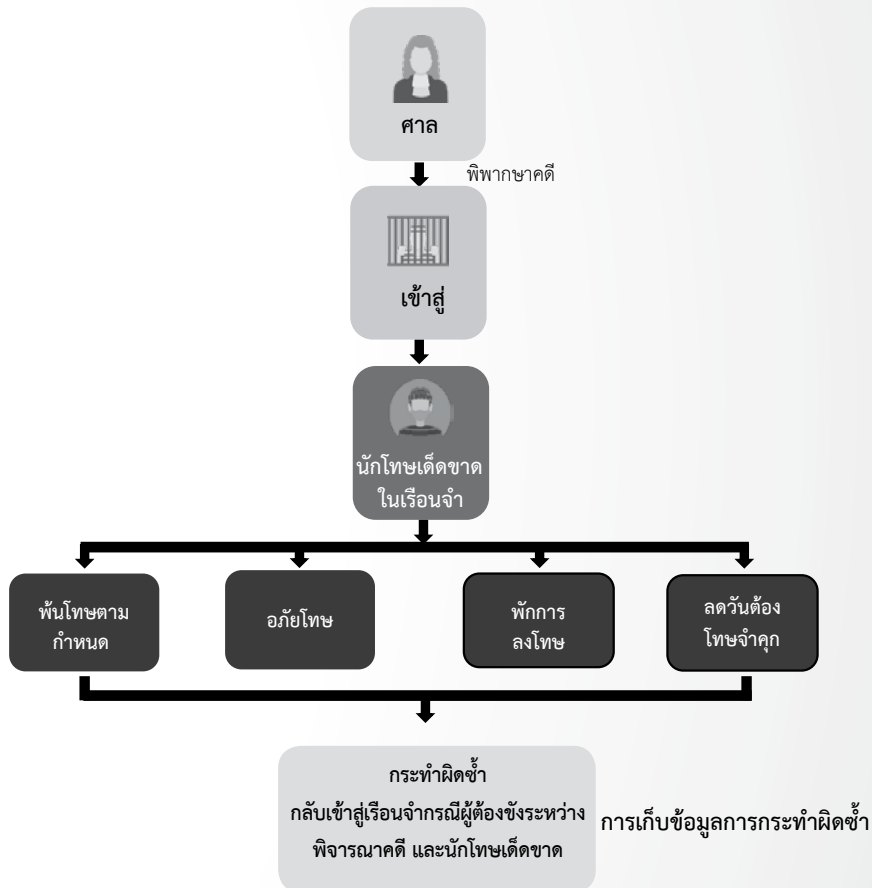
เพื่อให้เห็นภาพชัดเจนยิ่งขึ้นในการนับสถิติตัวเลขการกระทำผิดซ้ำตั้งแต่ผู้กระทำผิดได้รับการปล่อยตัวจึงขออธิบายเพิ่มเติมสำหรับวิธีการปล่อยตัวผู้กระทำผิดออกจากเรือนจำ เนื่องจากกรณีการปล่อยตัวของบุคคลที่อยู่ภายใต้การควบคุมของกรมราชทัณฑ์ เฉพาะนักโทษเด็ดขาดมีปรากฏด้วยกัน 4 กรณี ดังนี้ (1) พ้นโทษตามกำหนด คือ เมื่อถูกจำคุกครบกำหนดตามคำพิพากษาของศาลแล้ว (2) ได้รับพระราชทานอภัยโทษมีอยู่ 2 กรณี คือ แบบรายบุคคล/หมู่คณะ หรือแบบทั่วไป (3) พักการลงโทษ คือ

หมายถึง การปลดปล่อยออกไปก่อนครบกำหนดโทษตามคำพิพากษาศาลภายใต้เงื่อนไขคุมประพฤติที่กำหนด การพักการลงโทษมิใช่สิทธิของผู้ต้องขัง แต่เป็นประโยชน์ที่ทางราชการให้แก่ นักโทษเด็ดขาดที่มีความประพฤติดี มีความก้าวหน้าทางการศึกษา ทำงานเกิดผลดีแก่เรือนจำหรือทำความชอบแก่ทางราชการเป็นพิเศษ และ (4) ลดวันต้องโทษจำคุก ผู้ที่จะได้รับการปล่อยตัวลดวันต้องโทษจำคุก ต้องมีคุณสมบัติต่อไปนี้เป็นนักโทษเด็ดขาดที่จำคุกมาแล้ว ตั้งแต่ 6 เดือนขึ้นไป สำหรับนักโทษจำคุกตลอดชีวิตต้องจำมาแล้วไม่น้อยกว่า 10 ปี จึงจะได้รับวันลดโทษสะสม โดยจะลดโทษให้ตามขั้นของนักโทษ คือ ขั้นเยี่ยม จะได้รับวันลดโทษเดือนละ 5 วัน ขั้นติมาก จะได้รับวันลดโทษเดือนละ 4 วัน ขั้นดี จะได้รับวันลดโทษเดือนละ 3 วัน (สำนักงานกิจการยุติธรรม, 2561ก) ซึ่งบุคคลที่ได้รับการปล่อยตัวด้วยวิธีการดังกล่าวทั้ง 4 รูปแบบ จะถือเป็นผู้พ้นโทษ และหากพบว่ากลับมากระทำผิดอีก โดยถูกศาลพิพากษาลงโทษจำคุกในเรือนจำ หรือถูกส่งตัวเข้ามา

ควบคุมในเรือนจำ ไม่ว่าในระหว่างการสอบสวนหรือในชั้นพิจารณาคดี บุคคลกลุ่มนี้จะถูกนับตัวเลขในรายงานสถิติการกระทำผิดซ้ำของกรมราชทัณฑ์ ตัวอย่างเช่น นาย ก ได้รับโทษพิพากษาจำคุก 5 ปี เมื่อถึงวันครบกำหนดโทษตามคำพิพากษา และได้รับการปล่อยตัวออกจากเรือนจำแล้ว หลังจากนั้น นาย ก กลับมากระทำผิดและถูกศาลพิพากษาให้ลงโทษจำคุกอีกครั้งหนึ่ง กรณีนี้จะถือว่านาย ก เป็นผู้กระทำผิดซ้ำและถูกนับในข้อมูลการกระทำผิดซ้ำของกรมราชทัณฑ์ หรืออีกกรณี หากเมื่อนาย ก ที่ได้รับการปล่อยตัวให้พ้นโทษไปแล้ว กลับมากระทำผิดอีกโดยถูกจับและคดีอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาล โดยในขณะนั้น นาย ก อยู่ในความควบคุมของเรือนจำ หรือที่เรียกว่าเป็นผู้ต้องขังระหว่างที่รอการพิจารณาคดี กรณีนี้ก็ไม่นับรวม นาย ก อยู่ในสถิติการกระทำผิดซ้ำของกรมราชทัณฑ์ด้วยเช่นกัน

ทั้งนี้ สรุปกระบวนการปล่อยตัวนักโทษ ออกจากการควบคุมของกรมราชทัณฑ์และการนับการกระทำผิดซ้ำ ปรากฏตามรูปภาพที่ 2

รูปภาพที่ 2 กรณีการปล่อยตัวของบุคคลที่อยู่ภายใต้การควบคุมของกรมราชทัณฑ์และการนับการกระทำผิดซ้ำ เฉพาะนักโทษเด็ดขาด

1.2.2 กรมคุมประพฤติ นิยามการกระทำผิดซ้ำ หมายถึง ผู้พ้นคุมประพฤติด้วยดีแล้ว กลับมากระทำผิดและกลับเข้าสู่ระบบของกรมราชทัณฑ์ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน หรือกรมคุมประพฤติอีกครั้งหนึ่ง

โดยเมื่อพิจารณาจากนิยามการกระทำผิดซ้ำที่กำหนดไว้ในต่างประเทศจะเห็นได้ว่า กรมคุมประพฤติกำหนดนิยามการกระทำผิดซ้ำ ซึ่งเป็นการนับตามแนวคิด re-conviction หรือเป็นการนับการกระทำผิดซ้ำ ในกรณีที่ถูกศาลพิพากษาลงโทษด้วยวิธีการอื่นๆ ที่ไม่ใช่จำคุกเฉพาะ

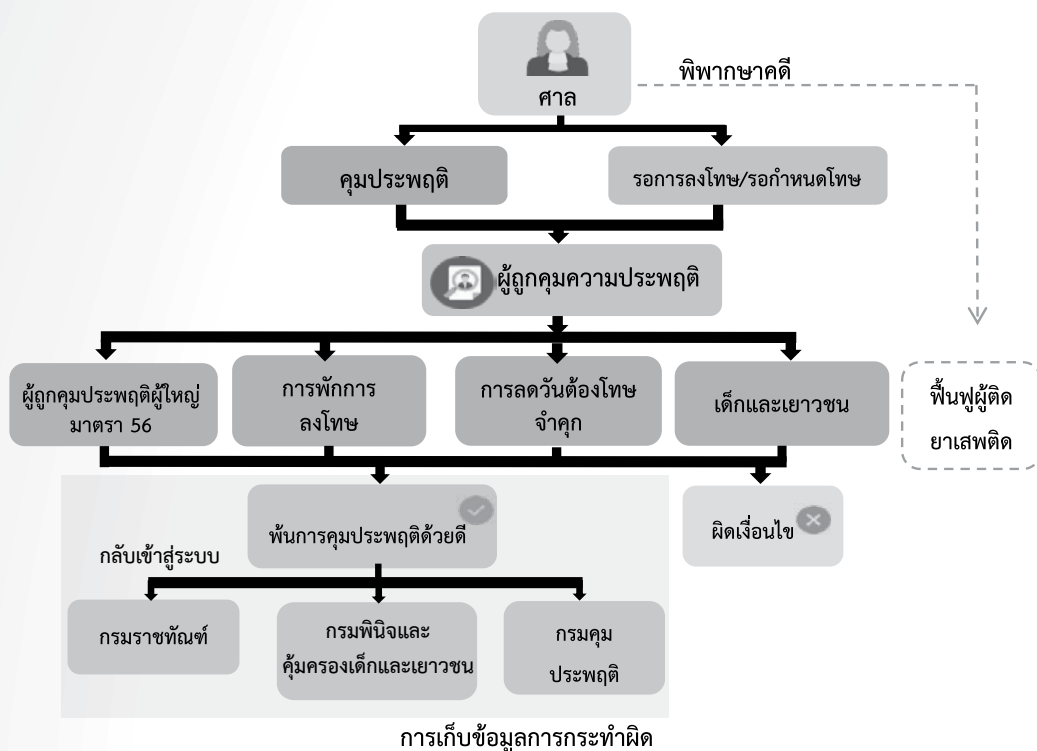
การกลับเข้าสู่การลงโทษจำคุก ทั้งนี้ เพื่อประกอบความเข้าใจในการติดตามผู้พ้นคุมประพฤติได้อย่างชัดเจนขึ้น การอธิบายวิธีการปล่อยตัวผู้ถูกคุมประพฤติให้พ้นจากการคุมประพฤติ และการนับการกลับมากระทำผิดซ้ำจึงมีความสำคัญ โดยปัจจุบันผู้พ้นคุมประพฤติ มี 2 กรณี ดังนี้ (1) การพ้นการคุมประพฤติด้วยดี คือ ผู้ถูกคุมความประพฤติปฏิบัติตามเงื่อนไขครบถ้วนและครบระยะเวลาการคุมประพฤติแล้ว และ (2) กรณีผิดเงื่อนไข คือ ผู้ถูกคุมความประพฤติไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขข้อใดข้อหนึ่งหรือหลายข้อ

รวมกัน หรือมีพฤติการณ์อื่น ๆ ที่พนักงาน
คุมประพฤติเห็นว่าควรเสนอรายงานต่อศาล/
กรมราชทัณฑ์ เช่น กรณีดังต่อไปนี้ (1) ผู้ถูกคุม
ความประพฤติไม่ไปรายงานตัว (2) ผู้ถูกคุม
ความประพฤติไม่ทำงานบริการสังคมตามคำสั่ง
ศาล (3) ผู้ถูกคุมความประพฤดียังคงเกี่ยวข้องกับ
ยาเสพติดให้โทษ และ (4) ผู้ถูกคุมความประพฤติ
มีพฤติการณ์เปลี่ยนแปลงไป เช่น ป่วยจนเป็น
อุปสรรคต่อการปฏิบัติตามเงื่อนไข, ไปศึกษาหรือ
ประกอบอาชีพที่ต่างประเทศ ซึ่งมีระยะเวลายาวนานกว่าระยะเวลาการคุมความประพฤติ เป็นต้น
ซึ่งในกรณีการนับกระทำผิดซ้ำ ปัจจุบันกรม

คุมประพฤตินับเฉพาะผู้ที่พ้นการคุมประพฤติ
ด้วยดีและกลับมากระทำผิดโดยถูกศาลพิพากษา
ลงโทษอีกครั้งหนึ่ง ไม่ว่าจะกลับเข้าสู่ระบบของ
กรมราชทัณฑ์ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและ
เยาวชน หรือกรมคุมประพฤติอีกครั้งหนึ่ง ภายใน
ระยะเวลาที่กำหนด (สำนักงานกิจการยุติธรรม,
2561ก)

ทั้งนี้ สรุปกระบวนการปล่อยตัวผู้ถูก
คุมประพฤติตามภารกิจรับผิดชอบของกรม
คุมประพฤติและการนับการกระทำผิดซ้ำ
ปรากฏตามรูปภาพที่ 3

รูปภาพที่ 3 กรณีการพ้นคุมประพฤติดของบุคคลที่อยู่ภายใต้การควบคุมของกรมคุมประพฤติและ
การนับการกระทำผิด

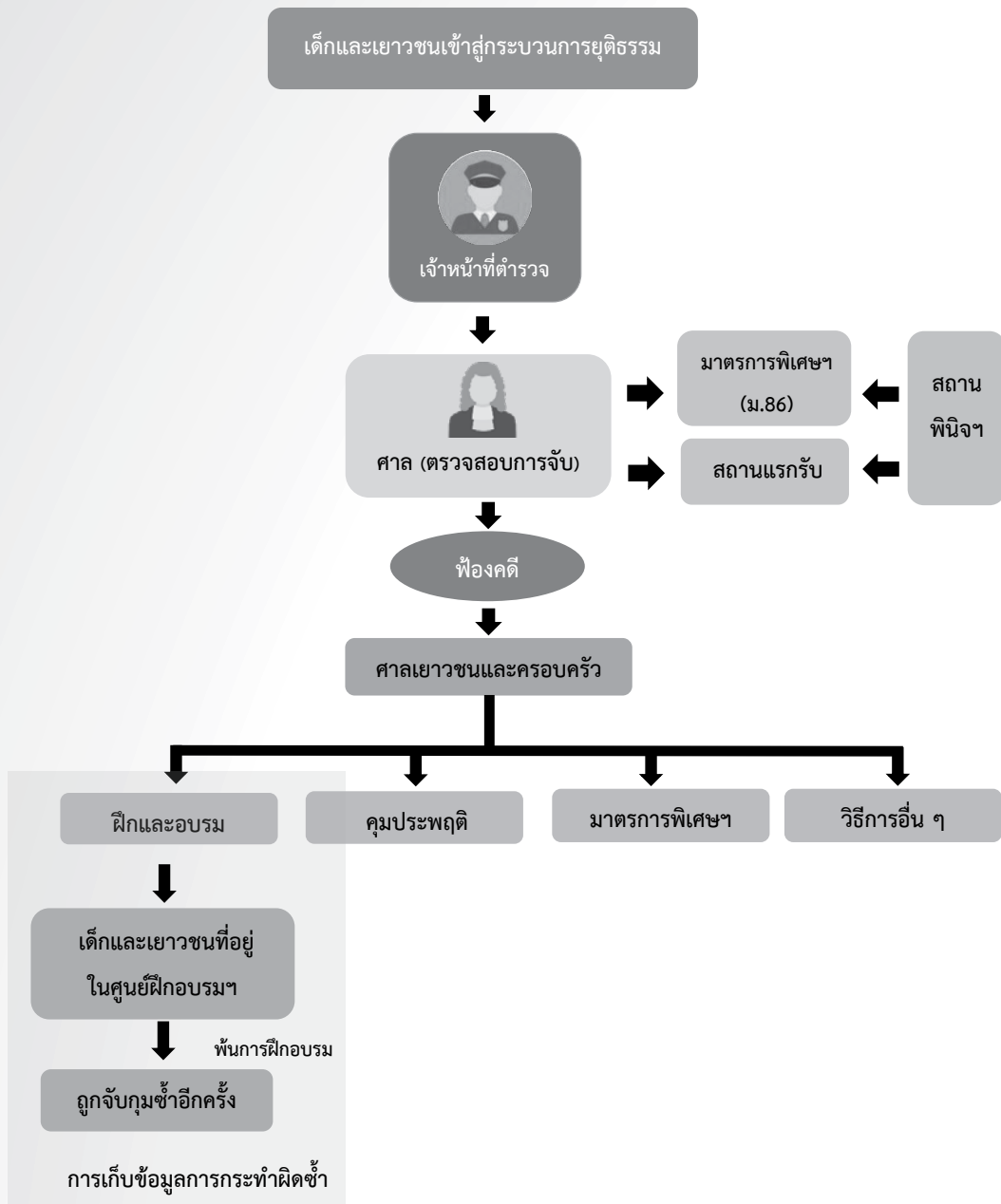

1.2.3 กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน นิยามการกระทำผิดซ้ำหมายถึง เด็กและเยาวชนที่ถูกปล่อยตัวจากศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน และถูกจับกุมภายในรอบระยะเวลา 1 ปี 2 ปี และ 3 ปี โดยเมื่อพิจารณาจากนิยามการกระทำผิดซ้ำที่กำหนดไว้ในต่างประเทศจะเห็นได้ว่ากรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกำหนดนิยามตามแนวคิด re-arrest

ทั้งนี้ เพื่อให้เห็นภาพชัดเจนยิ่งขึ้น ในการนับสถิติตัวเลขกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด จึงขออธิบายเพิ่มเติมสำหรับวิธีการนับสถิติการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน โดยเด็กและเยาวชนที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมและถูกศาลลงโทษให้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟูในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เมื่อได้รับการปล่อยตัวออกจาก

ศูนย์ฝึกฯ แล้วกลับมาถูกจับซ้ำ ภายในระยะเวลา 3 ปี (ไม่ว่าเด็กและเยาวชนนั้นจะมีอายุเกิน 18 ปี แล้วหรือไม่ก็ตาม) จะถูกนับเป็นข้อมูลสถิติการกระทำผิดซ้ำ สำหรับเด็กและเยาวชนที่ได้รับการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูโดยวิธีการอื่น ๆ เช่น การใช้มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญา การใช้มาตรการคุมประพฤติ หรือวิธีปฏิบัติอื่น ๆ แทนการบำบัดฟื้นฟูในศูนย์ฝึกฯ หากได้รับการปล่อยตัวหรือพ้นเงื่อนไขตามมาตรการดังกล่าว แล้วกลับมาถูกจับกุมซ้ำจะไม่นำมานับรวมเป็นตัวเลขการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด รายละเอียดปรากฏตามแผนรูปภาพที่ 4 (พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553, 2559; สำนักงานกิจการยุติธรรม, 2561ก)

รูปภาพที่ 4 กรณีการปล่อยตัวบุคคลที่อยู่ภายใต้การควบคุมกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และการนับการกระทำผิดซ้ำ

ตารางที่ 1 สรุปนิยามการนับการกระทำผิดซ้ำของหน่วยงานพัฒนาพฤตินิสัย กระทรวงยุติธรรม

หน่วยงาน	คำนิยาม	การรายงานข้อมูล กระทำผิดซ้ำ	หลัก recidivism measures
กรมราชทัณฑ์	นักโทษเด็ดขาดที่ถูกปล่อยตัวออกจากเรือนจำไปแล้ว ทั้งกรณีพ้นโทษแบบมีเงื่อนไขและไม่มีเงื่อนไขในช่วงปีงบประมาณหนึ่ง ๆ แล้วหวนกลับมากระทำผิดซ้ำโดยถูกส่งตัวเข้าสู่เรือนจำอีกครั้ง ทั้งในกรณีผู้ต้องขังระหว่างพิจารณาคดี และนักโทษเด็ดขาด ภายในระยะเวลาช่วงหนึ่ง ที่กำหนดไว้หลังการปล่อยตัวดังกล่าว	จำนวนคน/ ร้อยละ	re-imprisonment และ re-arrest
กรมคุมประพฤติ	ผู้พ้นคุมประพฤติด้วยดี แล้วกลับมากระทำผิดและกลับเข้าสู่ระบบของกรมราชทัณฑ์ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน หรือกรมคุมประพฤติอีกครั้งหนึ่ง ภายในระยะเวลาที่กำหนด	จำนวน ร้อยละ	re-conviction
กรมพินิจและคุ้มครอง เด็กและเยาวชน	เด็กและเยาวชนที่ถูกปล่อยตัวจากศูนย์ฝึกและอบรมเด็ก และเยาวชน และถูกจับกุมภายในรอบระยะเวลา 1 ปี 2 ปี และ 3 ปี	จำนวนคน/ คดี	re-arrest

จากรายละเอียดนิยามการกระทำผิดซ้ำ และการนับการกระทำผิดซ้ำของหน่วยงานพัฒนาพฤตินิสัย กระทรวงยุติธรรม สามารถสรุปคำนิยามได้ตามตารางที่ 1

จากข้อมูลการนิยามและนับการกระทำผิดซ้ำของหน่วยงานด้านการพัฒนาพฤตินิสัยข้างต้น มีข้อสังเกตในการเก็บสถิติข้อมูลที่น่าสนใจ ดังนี้

1. การนับการกระทำผิดซ้ำของกรมราชทัณฑ์ ในปัจจุบัน เป็นการนับจำนวนนักโทษเด็ดขาดที่ถูกปล่อยตัวออกจากเรือนจำไปแล้วทั้งกรณีพ้นโทษแบบมีเงื่อนไขและไม่มีเงื่อนไขในช่วงปีงบประมาณหนึ่ง ๆ แล้วหวนกลับเข้าสู่ระบบเรือนจำอีกครั้ง ซึ่งเมื่อกลับเข้าสู่ระบบเรือนจำเป็นครั้งที่สองขึ้นไปจะนับจำนวนผู้ต้องขังเข้าสู่ระบบทั้งกรณีที่เป็นนักโทษเด็ดขาด รวมทั้งผู้ต้องขังระหว่างการพิจารณาคดีเป็นผู้การกระทำผิดซ้ำด้วย ซึ่งกรณีนี้อาจเป็นการนับการกระทำผิดซ้ำตามหลักเกณฑ์การถูกจับซ้ำ หรือ re-arrest ควบคู่ไปกับแนวคิดนับการกระทำ

ผิดซ้ำแบบการถูกลงโทษจำคุกซ้ำ หรือ reimprisonment

2. การนับการกระทำผิดซ้ำของกรมคุมประพฤติในปัจจุบัน เป็นการนับผู้กระทำผิดซ้ำเฉพาะผู้ที่พ้น คุมประพฤติด้วยดีแล้วกลับมากระทำผิดและกลับเข้าสู่ระบบของกรมราชทัณฑ์ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน หรือกรมคุมประพฤติอีกครั้งหนึ่ง ตามแนวคิดการถูกพิพากษาตัดสินว่ามีความผิดซ้ำ หรือ reconviction ซึ่งจะไม่นับรวมกรณีผู้ถูกคุมประพฤติที่กระทำผิดเงื่อนไขหรือกลับมากระทำผิดใหม่ ในระหว่างที่ถูกคุมประพฤติ ซึ่งกรณีหลังนี้หากผู้ถูกคุมประพฤติกระทำผิดเงื่อนไขและถูกจับ หรือศาลพิพากษาตัดสินว่ามีความผิดอีกครั้ง จะสามารถนับอัตราการกระทำผิดซ้ำได้ตามแนวคิดการถูกจับซ้ำ (re-arrest) หรือตามหลัก การนับกรณีถูกพิพากษาตัดสินว่ามีความผิดซ้ำ (reconviction) ได้ด้วยเช่นกัน ซึ่งปัจจุบันของไทย ยังไม่มีการนับการกระทำผิดซ้ำในกรณีนี้

ตารางที่ 2 สถิติการกระทำผิดซ้ำของกรมราชทัณฑ์ ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2558-2561
(ข้อมูล ณ วันที่ 12 เมษายน 2563)

ปล่อยตัว ในช่วงปีงบประมาณ (starting point)	จำนวน ผู้ต้องขัง ที่ได้รับ การปล่อยตัว (คน)	มีเลขบัตร ประชาชน (คน)	จำนวน ผู้ต้องขัง ที่กลับมา กระทำผิดซ้ำ ภายใน 1 ปี	ร้อยละ	จำนวน ผู้ต้องขัง ที่กลับมา กระทำผิดซ้ำ ภายใน 2 ปี	ร้อยละ	จำนวน ผู้ต้องขัง ที่กลับมา กระทำผิดซ้ำ ภายใน 3 ปี	ร้อยละ
2558	142,131	101,392	14,826	14.62	26,183	25.82	35,476	34.99
2559	147,014	123,196	17,892	14.52	32,257	26.18	43,597	35.39
2560	135,743	117,387	17,514	14.92	31,185	26.57	39,857*	33.95*
2561	110,031	97,670	15,273	15.64	25,140*	25.74*		

หมายเหตุ: * ข้อมูลการกระทำผิดสามารถคำนวณได้เฉพาะผู้ต้องขังรายที่มีบัตรประชาชน

ที่มา: กรมราชทัณฑ์, 2563

จากสถิติข้อมูลการกระทำผิดซ้ำของกรมราชทัณฑ์พบว่า ในปีพ.ศ. 2558 ผู้กระทำผิดที่ได้รับการปล่อยตัวออกจากเรือนจำแล้วภายในหนึ่งปี กลับมากระทำผิดซ้ำร้อยละ 14.62 และภายใน 2 ปี มีจำนวนผู้กลับมากระทำผิดซ้ำร้อยละ 25.82 และภายใน 3 ปี มีจำนวนผู้ที่กลับมากระทำผิดซ้ำร้อยละ 34.99 ทั้งนี้ การนับ

สถิติข้อมูลการกระทำผิดซ้ำของกรมราชทัณฑ์เป็นการนับโดยการทบจำนวนการกลับมากระทำผิดซ้ำของผู้กระทำผิด

2.2 ข้อมูลสถิติการกระทำผิดซ้ำของกรมคุมประพฤติระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 จนถึงปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ปรากฏตามตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 สถิติการกระทำผิดซ้ำของกรมคุมประพฤติระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2558-2561

ปีงบประมาณ	ผู้พ้นการคุมประพฤติกระทำผิดซ้ำ (ร้อยละ)
2558	26.27
2559	22.78
2560	23.89
2561	22.12

ที่มา: สำนักงานกิจการยุติธรรม, 2561

จากสถิติข้อมูลการกระทำผิดซ้ำของกรมคุมประพฤติ ในปี พ.ศ. 2558 พบว่า มีผู้พ้นการคุมประพฤติด้วยดี กลับมากระทำผิดซ้ำ ร้อยละ 26.23 ปี พ.ศ. 2559 ร้อยละ 22.78 ปี 2560 ร้อยละ 23.89 และปี พ.ศ. 2561 ร้อยละ 22.12 โดยการวิเคราะห์หัตถเลขการกระทำผิดซ้ำในระบบของกรมคุมประพฤติจะแสดงเป็นร้อยละ

การกระทำผิดซ้ำ และเป็นข้อมูลที่แยกนับเป็นปีต่อปี ไม่เป็นตัวเลขสะสม

2.3 ข้อมูลสถิติการกระทำผิดซ้ำของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 จนถึงปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ปรากฏตามตารางที่ 4 ดังนี้

ตารางที่ 4 สถิติการกระทำผิดซ้ำของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2558-2561 (ข้อมูล ณ วันที่ 20 ก.พ. 2562)

ปีงบประมาณ	2558	2559	2560	2561
ภายใน 1 ปี	22.73	22.14	23.37	24.32
ภายใน 2 ปี	35.69	34.34	28.22	
ภายใน 3 ปี	45.24	37.25		

ที่มา: กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน, 2562

จากสถิติข้อมูลการกระทำผิดซ้ำของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนในปี พ.ศ. 2558 พบว่า เด็กและเยาวชนกระทำผิดที่ได้รับการปล่อยตัวจากศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ภายในหนึ่งปี กลับมากระทำผิดซ้ำ ร้อยละ 22.73 และภายใน 2 ปี มีจำนวนผู้กลับมาก่อการกระทำผิดซ้ำ ร้อยละ 35.69 และภายใน 3 ปี มีจำนวนผู้ที่กลับมาก่อการกระทำผิดซ้ำ ร้อยละ 45.24 ทั้งนี้ การนับสถิติข้อมูลการกระทำผิดซ้ำของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนเป็นการนับโดยการทบจำนวนการกลับมากระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน

■ บทสรุป

ซึ่งจะเห็นได้ว่าสถิติข้อมูลและตัวเลขการกระทำผิดซ้ำของกระทรวงยุติธรรม มีการเก็บข้อมูลค่อนข้างเป็นระบบตามภารกิจของหน่วยงาน แต่ทั้งนี้จะปรากฏความแตกต่างกันอยู่บ้างสำหรับจำนวนข้อมูลผู้กลับมาก่อการกระทำผิดซ้ำ โดยเมื่อพิจารณาสถิติผู้กลับมาก่อการกระทำผิดซ้ำภายใน 1 ปี ในปี พ.ศ. 2561 เทียบกันระหว่างหน่วยงานพบว่า สถิติการกลับมากระทำผิดซ้ำของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนมีจำนวนสูงเป็นลำดับแรก คิดเป็นร้อยละ 24.32 กรมคุมประพฤติ

ตามมาเป็นลำดับสอง คิดเป็นร้อยละ 22.21 และกรมราชทัณฑ์ เป็นลำดับสุดท้าย คิดเป็นร้อยละ 15.64 ทั้งนี้ หากพิจารณาจากสถิติข้อมูลดังกล่าว ยังไม่อาจสรุปได้ในทันทีว่า เด็กและเยาวชนในการควบคุมของกรมพินิจฯ มีแนวโน้มกลับมากระทำผิดซ้ำสูงที่สุด หรือมาตรการบำบัดฟื้นฟูภายใต้ภารกิจของหน่วยงานยังขาดประสิทธิภาพในการบำบัดฟื้นฟูและแก้ไขพฤติกรรมของผู้กระทำผิด เนื่องจากข้อมูลสถิติการกระทำผิดซ้ำของแต่ละหน่วยนั้นมีการกำหนดค่านิยามการกระทำผิดซ้ำ และการนับเพื่อเก็บข้อมูลการกระทำผิดซ้ำแตกต่างกันไปตามบทบาทและภารกิจรวมถึงนโยบายการดำเนินงานของแต่ละหน่วยงานดังปรากฏตามแนวคิดพื้นฐานและหลักในการนับและเก็บข้อมูลการกระทำผิดซ้ำที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้น ซึ่งประเด็นนี้ยังถือเป็นช่องว่างและอาจส่งผลให้การวิเคราะห์ตัวเลขการกระทำผิดซ้ำของหน่วยงานด้านการพัฒนาพฤตินิสัย กระทรวงยุติธรรม จำเป็นจะต้องพิจารณาในรายละเอียดเพิ่มเติมเพื่อการวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลและนำไปกำหนดนโยบายด้านการป้องกันการกระทำผิดซ้ำของกระทรวงยุติธรรมให้ถูกต้องและเหมาะสมตามเจตนารมณ์ต่อไป โดยข้อจำกัดในเรื่องนี้ กระทรวงยุติธรรมได้ตระหนักถึงปัญหา

ดังกล่าว เห็นได้จากความพยายามในการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานเพื่อพัฒนาข้อมูลด้านการกระทำผิดซ้ำอย่างต่อเนื่อง ทั้งการพัฒนาการดำเนินงานของศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกระบวนการยุติธรรม (Data Exchange Center: DXC) ที่นำมาใช้เป็นกลไกในการเชื่อมโยงข้อมูลด้านการกระทำผิดซ้ำของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมร่วมกัน และมีเป้าประสงค์ในการแสดงข้อมูลสถิติขั้นตอน (flow) การกระทำผิดซ้ำให้ครอบคลุม เพื่อให้เห็นตัวเลขในภาพรวมได้อย่างชัดเจน นอกจากนี้ ในปัจจุบันกระทรวงยุติธรรม โดยสำนักงานกิจการยุติธรรม ได้จัดทำชุดโครงการวิจัยเพื่อการแก้ไขปัญหาการกระทำผิดซ้ำโดยมีการรอบการวิจัยที่มุ่งเน้นการพัฒนากระบวนการป้องกันการกระทำผิดซ้ำทั้งระบบ ซึ่งรวมถึงในเรื่องระบบจำแนกผู้กระทำผิดที่มีประสิทธิภาพ การพัฒนาเครื่องมือการจำแนกผู้กระทำผิดที่เป็นมาตรฐานกลาง และการพัฒนาฐานข้อมูลผู้กระทำผิดให้กับหน่วยงานด้านการพัฒนาพฤตินิสัยของกระทรวงยุติธรรมให้สามารถพัฒนาและบูรณาการข้อมูลผู้กระทำผิดและผู้กระทำผิดซ้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งผลสำเร็จจากโครงการวิจัยฉบับนี้จะช่วยอุดช่องว่างและแก้ไขปัญหาดังกล่าวเพื่อให้สามารถบูรณาการข้อมูลการกระทำผิดซ้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

อย่างไรก็ตาม หากจะพิจารณาจากข้อมูลการกระทำผิดซ้ำที่ปรากฏในปัจจุบันของแต่ละหน่วยงานจะพบว่า สถิติการกระทำผิดซ้ำดังกล่าวสามารถนำมาใช้เป็นพื้นฐานในการประเมินผลการดำเนินงานและพัฒนาแนวทางในการป้องกันการกระทำผิดซ้ำตามภารกิจของแต่ละหน่วยงานได้เป็นสำคัญ โดยผู้กำหนด

นโยบายจำเป็นจะต้องพิจารณาข้อมูลการกระทำผิดซ้ำ นิยามการกระทำผิดซ้ำที่แตกต่างกันของแต่ละหน่วยงานและวิเคราะห์ตามพื้นฐานและที่มาของข้อมูลให้ชัดเจน เพื่อจะสามารถวางแผนและกำหนดแนวทางการพัฒนานโยบายในการป้องกันการกระทำผิดซ้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งข้อสังเกตที่พบในการจัดเก็บข้อมูลการกระทำผิดซ้ำยังคงมีประเด็นสำคัญที่สามารถนำมาพัฒนาข้อมูลเพื่อพัฒนานโยบายป้องกันการกระทำผิดซ้ำต่อไป ดังนี้

1. การจัดเก็บข้อมูลการกระทำผิดซ้ำเป็นลักษณะของการจัดเก็บแบบสะสมข้อมูล อาทิ การกระทำผิดซ้ำภายใน 1 ปี 2 ปี และ 3 ปี ซึ่งยังเป็นการจัดเก็บข้อมูลในลักษณะสะสมรายปีอาจทำให้เกิดความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนและทำให้ไม่เห็นตัวเลขที่แท้จริงได้เท่าใดนัก จึงควรที่จะจำแนกให้เห็นชัดเจนเป็นรายปีว่า ในหนึ่งปีมีผู้กลับมามีการกระทำผิดซ้ำเป็นจำนวนเท่าใด ภายในสองปีมีผู้กลับมามีการกระทำผิดซ้ำเท่าใด ซึ่งหากแยกจำนวนตัวเลขสะสมออกแล้วจะพบว่า สถิติการกลับมามีการกระทำผิดซ้ำภายใน 1 ปี มีจำนวนสูงที่สุด ซึ่งส่งผลให้การพัฒนานโยบายในเรื่องการแก้ไขฟื้นฟูและการติดตามสงเคราะห์ผู้กระทำผิดหลังปล่อยตัวไปแล้วภายใน 1 ปี จะต้องมีความเข้มข้นเพื่อป้องกันการกระทำผิดซ้ำ

2. การกำหนดนิยามและการนับข้อมูลการกระทำผิดซ้ำ ควรมีมาตรฐานกลางที่สอดคล้องกัน เพื่อการวิเคราะห์และเปรียบเทียบข้อมูลในภาพรวมของกระทรวงยุติธรรมได้อย่างถูกต้อง เนื่องจากแต่ละหน่วยงานด้านการพัฒนานิสัยมีการพัฒนาระบบการจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลการกระทำผิดซ้ำตามนโยบาย

และภารกิจของหน่วยด้วยอยู่แล้ว ซึ่งสามารถสะท้อนประสิทธิภาพและประสิทธิผลการดำเนินงานของรายหน่วยงานได้ อย่างไรก็ตาม หากจำเป็นต้องมีการพิจารณาตัวเลขภาพรวมของการพัฒนาผู้กระทำผิดภายใต้ระบบพัฒนาพฤตินิสัยกระทรวงยุติธรรม การเปรียบเทียบและแสดงข้อมูลค่อนข้างมีข้อจำกัดและต้องมีการศึกษารวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติมพอสมควร ฉะนั้น การกำหนดนิยามและการนับการกระทำผิดซ้ำที่เป็นมาตรฐานกลางให้กับแต่ละหน่วยงานด้านการพัฒนาพฤตินิสัยจึงเป็นเรื่องจำเป็นที่ควรจะต้องพิจารณาต่อไป โดยอย่างน้อยข้อมูลการกระทำผิดซ้ำควรกำหนดให้ชัดเจนในแต่ละมิติที่แสดงให้เห็นได้ว่าบุคคลที่กระทำผิดและเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม เป็นผู้ที่กระทำผิดซ้ำที่ถูกลงโทษในขั้นตอนใดระหว่าง การถูกจับกุมซ้ำ (re-arrest) การถูกพิพากษาตัดสินว่ามีความผิดซ้ำ (re-conviction) หรือการถูกลงโทษจำคุกซ้ำ (re-imprisonment/re-commitment) เพื่อให้สามารถรายงานข้อมูลตัวเลขที่มีการกระทำผิดซ้ำได้ชัดเจน ถูกต้องและครบถ้วนยิ่งขึ้น เพื่อเป็นประโยชน์ในการทำความเข้าใจตัวเลขการกระทำผิดซ้ำ และการวางแผนทางการพัฒนาหรือปรับปรุงระบบการบำบัดฟื้นฟูและนโยบายในการและป้องกันการกระทำผิดซ้ำของกระทรวงยุติธรรมได้ชัดเจนและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

■ บรรณานุกรม

- กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน. (2562). *ข้อมูลสถิติการกระทำผิดซ้ำของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 จนถึงปีงบประมาณ พ.ศ. 2561*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- กรมราชทัณฑ์. (2563). *ฐานข้อมูลผู้ต้องขังกระทำผิดซ้ำ (Recidivism Statistics Database)*. ค้นเมื่อ 12 เมษายน 2563, จาก <http://www.correct.go.th/recstats/>
- พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553. (2559). *ราชกิจจานุเบกษา*, 133(109ก), 24.
- สำนักงานกิจการยุติธรรม. (2561ก). รายงานการประชุมคณะทำงานพัฒนาข้อมูลการกระทำผิดซ้ำ ครั้งที่ 1/2561. ใน *การประชุมคณะทำงานพัฒนาข้อมูลการกระทำผิดซ้ำ ครั้งที่ 2/2561*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- สำนักงานกิจการยุติธรรม. (2561ข). รายงานสถานการณ์อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรม ประจำปี 2560 และ 2561. ค้นเมื่อ 12 เมษายน 2563, จาก <http://www.oja.go.th/TH/whitepaper2018/>
- หนังสือต่างประเทศ**
- Butorac, K., Gracin, D., & Stanic, N. (2017). The challenges in reducing criminal recidivism. *Public Security and Public Order*, 2017(18), 115-131.